

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ УПРАВЛІННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЮ КОМПЕТЕНТНІСТЮ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

У статті здійснено соціально-філософський аналіз нормативно-правової бази України щодо управління здоров'язберігаючою компетентністю педагогічних працівників

Вступ

Конституція України визнає життя і здоров'я людини найвищими соціальними цінностями. Відповідно до Основного Закону, держава несе відповідальність перед людиною за свою діяльність і зобов'язана ефективно вирішувати завдання виховання здорового покоління, від чого значною мірою залежить соціально-економічний розвиток суспільства і країни в цілому.

Освіта та здоров'я також є взаємодоповнюючими компонентами успішного повсякденного буття дітей та молоді. Традиційна система освіти більшою мірою орієнтована на здобуття знань та інформації, а формування життєвих умінь і навичок недостатнє, рівень підготовки дітей до самостійного життя не відповідає сучасним вимогам. Підліткам потрібні не лише знання, а й життєві навички, що допомагають робити життєвий вибір, досягати цілі, коригувати поведінку, оцінювати ризики, зберігати і покращувати здоров'я та якість життя. Здоров'я людини, її фізичний і психологічний розвиток у значній мірі визначаються умовами її життя, насамперед умовами її життя у школі. Це поставило перед школою завдання створення таких умов розвитку учнів, які б сприяли утвердженню здорового способу життя. Відомо, що вирішення питання формування здорового способу життя учнів багато в чому залежить від професійної діяльності вчителя. Школа вибирає один із напрямів роботи зі зміцнення та збереження здоров'я. Необхідно створювати кращі умови праці, формувати мотивацію на здоров'я, впроваджувати ефективні управлінські рішення. Тому для успішного рішення цих завдань необхідно сформувати здоров'язберігаючу культуру вчителів.

Аналіз досліджень та публікацій

Проблеми здоров'я і здорового способу життя та умов їх оптимізації стали предметом дослідження філософів, медиків, психологів, педагогів. Але необхідність збереження здоров'я і запобігання його руйнації потребує всебічного і комплексного вивчення всіх можливих форм вкорінення в систему освіти формування здорового способу життя. Школа, трудові колективи, сім'я – найефективніші інституції формування здорового способу життя та культури здоров'я дітей та молоді – недостатньо використовують свої можливості через брак практичного досвіду та нерозробленість відповідних виховних технологій.

Значний внесок у методологію дослідження проблеми формування здорового способу життя здійснили І.Бестужев-Лада, Г.Борисов, А.Бутенко, А.Здравомислов, А.Ізуткін, Ю.Лисицин, Ю.Плетніков, А.Степанов, Г.Царегородцев, А.Ципко, В.Шевченко та інші, праці яких включають аналіз

ключових категорій дослідження, філософське обґрунтування зумовленості способу життя людини і стану її здоров'я, а також С.Горчак, Е.Вайнер, В.Толстих, Л.Сущенко, розвідки яких містять узагальнення та критичний огляд напрацювань учених із досліджуваної проблеми [1, с. 187]. Проблеми збереження здоров'я в системі освіти присвячено сучасні наукові дослідження О.Аксьонової, Т.Бережної, Е.Булич, І.Волкової, М.Гончаренко, І.Муравова, В.Оржеховської. Питання формування освітнього здоров'язберігаючого середовища і виховання культури здоров'я порушували науковці Г.Апанасенко, М.Гончаренко, Д.Зарідзе, Н.Максимова, В.Оржеховська, Л.Попова, В.Шаповалова, О.Шиян та ін. Вивчення проблеми здорового способу життя та розробка педагогічних технологій і моделей здоров'язбереження розглядалась у наукових працях Н.Агаджанян, В.Базарного, В.Бароненка, В.Зайцева, Н.Іванової, М.Смірнова, Г.Соловйова. Висвітленню сутності проблем в управлінні компетентністю, зокрема питанням вимог до організації професійної діяльності педагогів, присвячені роботи І.Багаєвої, А.Жука, Н.Кузьміної, В.Сластьоніна. Визначення здоров'язберігаючої компетентності, характеристики її складових пропонують Н.Бібік, О.Овчарук, О.Руденко, О.Савченко, В.Сидоренко та ін. Шляхи формування професійної компетентності педагога, система стимулювання його педагогічної творчості обґрунтовуються також Ю.Бабанським, О.Жук, Н.Кухаревим, М.Скаткіним, Г.Щукіною.

Серед складових ключових компетентностей, що мають стосунок до проблеми збереження і зміцнення здоров'я фахівця, науковці виділяють: здоров'язберігаючу компетентність (І.Зімня, В.Сергієнко); здатність протистояти професійним деформаціям як складову особистісної компетентності; здатність до індивідуального самозбереження, несприйнятливості професійному старінню як складову індивідуальної компетентності (А.Маркова); здатність до збереження і зміцнення професійного здоров'я (Л.Мітіна); професійну витривалість як складову соціальної компетенції (В.Байденко) тощо. Здоров'язберігаюча компетентність розглядається як основа буття людини, де основним є усвідомлення важливості здоров'я, здорового способу життя для всієї життєдіяльності особистості [4].

Вивчення і аналіз наукової літератури вказують на недостатність дослідження проблеми формування здорового способу життя. Необхідність пошуку шляхів розв'язання цієї проблеми й зумовили вибір даної теми.

Мета дослідження – охарактеризувати нормативно-правову базу формування здоров'язберігаю-

чої компетентності вчителів.

Основна частина

Проблема формування здорового способу життя охоплює широкий спектр питань. Аналіз робіт означених вчених свідчить про ряд протиріч між:

- негативно стійкою тенденцією погіршення стану здоров'я населення і неефективною політикою держави щодо впровадження і супроводу сучасних здоров'язберігаючих освітніх технологій;

- змінами, що відбуваються в ціннісних орієнтаціях сучасної молоді і змістом освітньої діяльності, що сприяла б усвідомленню ними переваг здорового способу життя;

- достатньо високим рівнем дослідження медико-біологічних і спортивно-оздоровчих аспектів проблеми забезпечення здоров'я у навчальних закладах і недостатнім рівнем опрацювання питань соціально-педагогічної сутності пропаганди здорового способу життя;

- зростаючим впливом засобів масової інформації на формування стереотипів ризикованої поведінки молоді і недостатнім рівнем компетентності науково-педагогічних працівників в аспекті формування здоров'язберігаючої поведінки у дітей;

- наявністю значної кількості сучасних здоров'язберігаючих освітніх технологій і низьким рівнем їх навчально-методичного супроводу [8].

Усвідомлення науковцями проблеми здоров'я зумовило виникнення одного із напрямків психолого-педагогічних досліджень, який пов'язаний з вивченням специфіки професійної діяльності вчителя, яка виявляється, з одного боку, у наявності негативних ризиків для здоров'я вчителя, що їх несе сама професія, а з іншого – характеризується постійною необхідністю бути взірцем у дотриманні норм здорової життєдіяльності. Поява цього напрямку пояснюється усвідомленням ученими і педагогічною громадськістю важливості для вчителя не тільки теоретичних знань про здоров'я і здоровий спосіб життя, а й необхідності використання засобів і методів забезпечення здоров'я [1, с. 159].

На нашу думку, цей вектор дослідження відкриває можливість залучення творчого потенціалу науковців і практиків до пошуку ефективних підходів до розв'язання проблем, пов'язаних зі здоров'ям вчителів. Разом з тим, незважаючи на важливість проблеми, в науці і практиці приділяється недостатня увага управлінню здоров'язберігаючою компетентністю педагога в умовах освітніх установ.

Всесвітня асамблея охорони здоров'я на XIII сесії (1997 р.) поставила перед урядами всіх країн мету досягнення людьми планети такого рівня здоров'я, що дозволить їм вести продуктивний у соціально-економічному плані спосіб життя. Мета виявилась нездійсненою у всесвітньому масштабі. Нереальною вона стала і в нашій країні, оскільки з розпадом СРСР була зруйнована й єдина державна профілактична система в охороні здоров'я. Міжнародні акти, підписані й нашою країною, змушують кожного керівника освітньої установи сприймати проблеми здоров'я як свою особисту проблему. Зі звичної «вертикалі розпоряджень», коли і напрям, і засоби, і форми освітньої діяльності спускалися

зверху вниз, прийняття рішень про вибір технологій оздоровлення стає долею особистої відповідальності кожного керівника.

Виходячи з цього, постає питання про аналіз здоров'язберігаючої компетентності педагогічних працівників, яка, з одного боку, повинна забезпечувати формування здорового способу життя учнів, а з іншого – повинна забезпечувати охорону здоров'я вчителів.

Компетентнісно-орієнтована освіта – складна, багатоаспектна проблема, котра на сьогоднішній день не є достатньо дослідженою. Здоров'язберігаюча компетентність – складне явище, в основі якого лежить поняття компетентність. У сучасній науці не існує загальноприйнятого визначення компетенції, хоча її концепція перебуває у стадії розвитку. У психолого-педагогічній теорії і практиці існують різноманітні підходи до розуміння термінів «компетенція» та «компетентність». Поняття компетенція і компетентність трактуються по-різному.

Розділяючи ці поняття, під компетенцією ми розуміємо наперед задану вимогу (норму) до освітньої підготовки учня, а під компетентністю – особистісну його якість (сукупність якостей), які вже набуті, а також мінімальний досвід щодо діяльності в заданій сфері: «Компетентність передбачає мінімальний досвід застосування компетенції» [9].

Прикметник «компетентний» показує, що головними у його характеристиці є знання й досвіду у конкретній галузі чи професії. Враховуючи той факт, що в поняття «компетентність» закладено глибокі знання певної галузі науки, під здоров'язберігаючою компетентністю ми розуміємо інтегративну якість особистості вчителя, яка має складну системну організацію і виступає як сукупність, взаємодія і взаємopроникнення мотиваційного, когнітивного і діяльнісного компонентів, ступінь сформованості яких відображає готовність і здатність вчителя до збереження та зміцнення фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я – свого та оточуючих.

Як зазначає В.Омельяненко, вивчення досвіду роботи шкіл дозволив виявити невідповідність між зростаючими вимогами суспільства до здоров'язберігаючої компетентності вчителя і недостатньою:

- науково-теоретичною розробленістю проблеми формування здоров'язберігаючої компетентності вчителя;

- розробленістю програмно-методичного забезпечення її формування в процесі навчання у школі;

- розробленістю змістового і методико-технологічного аспекту формування здоров'язберігаючої компетентності [6, с. 128]. Якщо в частині формування здорового способу життя учнів дослідження ведуться активно, то в частині формування здорового способу життя і охорони здоров'я педагогічних працівників недостатньо вивчено. Зупинимося саме на цьому аспекті проблеми.

Для ефективного управління здоров'язберігаючою компетентністю необхідне формування здоров'язберігаючого простору. Під терміном «здоров'язберігаючий простір» ми розуміємо спеціально реалізоване фахівцем середовище, умови якого направлені на формування, зміцнення та збереження фі-

зичного, соціального, психічного та духовного здоров'я і задоволення людських потреб, здібностей та можливостей в здоров'язбереженні. Важливими складовими здоров'язберігаючого простору, на нашу думку, є: чинники, що впливають на здоров'я і здоровий спосіб життя; уміння відстежувати позитивні і негативні зміни в стані власного здоров'я і здоров'я навколишніх; уміння складати ефективну програму збереження здоров'я; уміння створювати здоров'язберігаючий простір; володіння способами організації діяльності по профілактиці і здоров'язбереженню; володіння ефективними оздоровчими технологіями.

Отже, такий стан здоров'язберігаючого середовища, в якому забезпечується збереження здоров'я всіх його учасників, можна назвати здоров'язберігаючим простором.

Неблагополуччя у здоров'ї вчителів залежить і від недостатньої підготовки до роботи у здоров'язберігаючому просторі. Для створення та управління здоров'язберігаючим освітнім простором необхідне уявлення вчителів цього простору про власне здоров'я, про чинники, що впливають на здоров'я та здоровий спосіб життя, відстеження і аналіз позитивних і негативних змін у стані здоров'я, а також уміння управляти цим простором. Важливу роль у здійсненні управління здоров'язберігаючою діяльністю відіграє зворотній зв'язок, що служить основою прийняття оперативних управлінських рішень. Спираючись на результативність зворотного зв'язку вдається знайти раціональне співвідношення управління і самоврядування. Логічно завершальним у системі управління здоров'язберігаючим освітнім процесом є облік і контроль, який при ретельному аналізі створює можливість для корекції діяльності й координації взаємодії суб'єктів педагогічного процесу. Застосування нових технологій у системі здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу призведе до нормалізації, грамотності застосування новітніх методів і форм роботи в освіті.

Отже, збереженню та зміцненню здоров'я сприятиме створення здоров'язберігаючого простору, в якому формується здоров'язберігаюча компетентність завдяки соціально-психологічному супроводу.

Враховуючи вище сказане, у навчальному закладі слід створити здоров'язберігаюче середовище, яке б повною мірою сприяло збереженню та покращенню здоров'я вчителів та дозволило б його учасникам посилити контроль над власним здоров'ям і покращити його завдяки новим ефективним формам роботи. Управління здоров'язберігаючим середовищем не може носити стихійного характеру, тому що від умілої взаємодії всіх структур залежить ефективність введення нових освітніх технологій, якість освітнього процесу.

За роки незалежності в Україні створено певний досвід законодавчого і нормативного забезпечення формування здорового способу життя для ефективного управління здоров'язберігаючою компетенцією. Відповідні правові норми щодо сприяння здоровому способу життя містяться у нормативно-правових актах, що відносяться до різних галузей законодавства.

У цілому, Україна не стояла осторонь нового по-

гляду на здоров'я населення ще з кінця 80-х років ХХ ст. Нові підходи до сфери охорони здоров'я лягли в основу Комплексної програми профілактики захворювань і формування здорового способу життя населення, затвердженою постановою Ради Міністрів України від 7 грудня 1989 р. № 305. Здоров'я людини в Україні розглядається як одне із найголовніших немайнових благ особи.

Статтею 3 Конституції України здоров'я людини, як і її життя, особиста честь і гідність, недоторканність та безпека, визначене найвищою соціальною цінністю [3].

Згідно із статтею 49 Конституції України кожен має право на охорону здоров'я [3].

У статті 3 Основ законодавства України про охорону здоров'я, що після Конституції є другим за юридичною вагою правовим актом у цій сфері, здоров'я визначається як стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороб і фізичних дефектів. Охорона здоров'я – система заходів, спрямованих на забезпечення збереження і розвитку фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимальній біологічно можливій індивідуальній тривалості життя. Таким чином, у національне законодавство України практично імплементоване визначення здоров'я [7].

Основи законодавства України про охорону здоров'я регулюють також основи організації управління охороною здоров'я, яким присвячено розділ III вказаного законодавчого акта. Зокрема, він містить статті щодо визначення порядку формування та реалізації державної політики охорони здоров'я; необхідності забезпечення її фінансовими та матеріально-технічними ресурсами із залученням держави, місцевого самоврядування, страхових фондів, комерційного сектора та благодійних організацій; необхідності запровадження податкових та інших пільг в галузі охорони здоров'я; державного нагляду та участі громадськості в охороні здоров'я тощо [7].

Слід наголосити на тому, що Основи законодавства України про охорону здоров'я не лише дають визначення основних понять, змісту права на охорону здоров'я та її принципів, а й водночас встановлюють певні обов'язки для суспільства, держави та особистості. Вони містяться у розділі IV: «Забезпечення здорових і безпечних умов життя» [7]. У свою чергу, цей розділ складається із статей, що стосуються підтримання необхідного для здоров'я життєвого рівня населення; забезпечення охорони навколишнього середовища як важливої передумови життя і здоров'я людини; забезпечення санітарного благополуччя територій та населених пунктів; створення сприятливих умов праці, навчання, побуту та відпочинку; запобігання інфекційним захворюванням; проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників підприємств, військовослужбовців та осіб, професійна чи інша діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення або підвищеною небезпекою для оточуючих; сприяння здоровому способу життя населення.

Згідно статті 4 основними принципами охорони здоров'я в Україні є: визнання охорони здоров'я

пріоритетним напрямом діяльності суспільства і держави, одним з головних чинників виживання та розвитку народу України; дотримання прав і свобод людини і громадянина в галузі охорони здоров'я та забезпечення пов'язаних з ними державних гарантій; гуманістична спрямованість, забезпечення пріоритету загальнолюдських цінностей над класовими, національними, груповими або індивідуальними інтересами, підвищений медико-соціальний захист найбільш вразливих верств населення; рівноправність громадян, демократизм і загальнодоступність медичної допомоги та інших послуг в галузі охорони здоров'я; відповідність завданням і рівню соціально-економічного та культурного розвитку суспільства, наукова обґрунтованість, матеріально-технічна і фінансова забезпеченість [7].

Що стосується змісту права на охорону здоров'я, то він визначений статтею 6 Основ законодавства про охорону здоров'я. В контексті українського законодавства це право, зокрема, передбачає:

- життєвий рівень (включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та соціальне обслуговування і забезпечення), який є необхідним для підтримання здоров'я людини;
- безпечне для життя і здоров'я навколишнє середовище;
- безпечні і здорові умови праці, навчання, побуту та відпочинку;
- доступну кваліфіковану медичну допомогу;
- безперешкодне отримання інформації про стан свого здоров'я і здоров'я населення, включаючи існуючі і можливі фактори ризику, їх ступінь та шляхи запобігання захворюванням;
- можливість об'єднання в громадські організації з метою сприяння охороні здоров'я;
- можливість участі в управлінні охороною здоров'я через своїх представників, делегованих до виборних органів влади та самоврядування;
- правовий захист від будь-яких форм дискримінації, пов'язаних з станом здоров'я;
- відшкодування заподіяної здоров'ю шкоди [7].

Наприклад, ці положення деталізовано у статті 28 «Створення сприятливих умов праці, навчання, побуту та відпочинку», яка проголошує, що з метою забезпечення сприятливих для здоров'я умов праці, навчання, побуту та відпочинку, високого рівня працездатності, профілактики травматизму і професійних захворювань, отруєнь та запобігання іншій можливої шкоди для здоров'я встановлюються єдині санітарно-гігієнічні вимоги до організації виробничих та інших процесів, пов'язаних з діяльністю людей, а також до якості техніки, обладнання, будівель, споживчих товарів та інших об'єктів, які можуть мати шкідливий вплив на здоров'я [7].

Стаття 32 «Сприяння здоровому способу життя населення», зокрема, встановлює, що держава сприяє утвердженню здорового способу життя населення шляхом поширення наукових знань з питань охорони здоров'я, організації медичного, екологічного і фізичного виховання, вживає заходів щодо підвищення гігієнічної культури населення, створення необхідних умов, у тому числі медичного

контролю, для заняття фізкультурою, спортом і туризмом, розвиток мережі лікувально-фізкультурних закладів, профілакторіїв, баз відпочинку та інших оздоровчих закладів, боротьбі із шкідливими для здоров'я людини звичками, встановлення системи соціально-економічного стимулювання осіб, які ведуть здоровий спосіб життя [7].

Основи законодавства України про охорону здоров'я в загальному вигляді охоплюють практично весь спектр необхідних стратегій у цій сфері, трактуючи здоров'я, охорону здоров'я та здоровий спосіб життя як багатосторонні поняття і проблеми, що потребують при їх розв'язанні багатосекторального комплексного підходу. Цей акт встановлює цілком адекватне міжнародним підходам розуміння здоров'я, охорони здоров'я, права на охорону здоров'я та здорового способу життя, використовуючи при цьому як основний елемент багатфакторність етіології більшості захворювань і необхідність боротьби з ними на індивідуальному, сімейному та суспільному рівнях. Слід наголосити на тому, що Основи законодавства України про охорону здоров'я не лише дають визначення основних понять, змісту права на охорону здоров'я та її принципів, а й водночас встановлюють певні обов'язки для суспільства, держави та особи.

В Національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту зазначається, що зміст і обсяг занять фізичними вправами повинні визначатися на підставі науково обґрунтованих норм для окремих груп населення, наявних мотивів і цінностей, з урахуванням характеру рухової активності людини у професійній діяльності, навчанні та побуті. Першочергового значення набуває формування у громадян переконання у необхідності регулярного використання різноманітних форм фізичного виховання та масового спорту [5].

Додаткове, більш детальне регулювання основних аспектів сприяння здоров'ю та впровадженню здорового способу життя забезпечується низкою інших законодавчих актів та нормативних актів Президента України та Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади.

Зокрема, у концепції модернізації освіти говориться: «Провести оптимізацію навчального, психологічного та фізичного навантаження і створити в освітніх установах умови для збереження та зміцнення здоров'я, у тому числі за рахунок:

- реального розвантаження загальної освіти;
- використання ефективних методів навчання;
- підвищення питомої ваги та якості занять фізичною культурою;
- організації моніторингу стану здоров'я людей;
- раціоналізації діяльності дозвілля, канікулярного часу й літнього відпочинку людини [2, с. 36-54].

Для реалізації цього напрямку роботи у системі загальної середньої освіти сформована нормативно-правова база, яка дає можливість управління здоров'язберігаючою компетентністю педагогічних працівників, яка включає зокрема такі нормативно-

правові документи:

– Конвенція ООН про права дитини. Прийнята у 1989 році Генеральною Асамблеєю ООН. Ратифікована Україною 27 лютого 1991 року (ст. 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29);

– Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року (Розділ 1 ст. 3, розділ II ст. 21, 23, 27, 49, 50);

– Закон України «Про загальну середню освіту», прийнятий 13 травня 1999 року (ст. 5);

– Основи законодавства України про охорону здоров'я Закон України від 19 листопада 1992 року зі змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 3 лютого 1993 року, Декретом Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1992 року №23-92 (ст. 6, 28, 32, 59, 62);

– Закон України «Про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення» N 1972-XII від 12 грудня 1991 року;

– Національна доктрина розвитку освіти, затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 року № 347/2002;

– Указ Президента України «Про невідкладні додаткові заходи щодо зміцнення моральності у суспільстві та утвердження здорового способу життя (15 березня 2002 №258/2002);

– Заходи Міністерства освіти і науки України щодо реалізації завдань, визначених в Указі Президента України від 15.03.2002 р. №258/2002 «Про невідкладні додаткові заходи щодо зміцнення моральності у суспільстві та утвердження здорового способу життя». Затверджено наказом МОН від 30 травня 2002 року №315;

– Міжгалузева комплексна програма «Здоров'я нації на 2002-2011 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 10 січня 2002 року №14;

– Концепція реалізації у сфері боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на 2002-2010 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 січня 2002 року № 26-р;

– Концепція безпечного материнства. Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року №161-р.

Висновки

Отже, сьогодні важливим і перспективним є завдання збереження, зміцнення здоров'я людей, як за допомогою організації і здійснення особистісно орієнтованого педагогічного процесу з урахуванням

основних валеологічних принципів, так і виховання відповідального ставлення до власного здоров'я як до найвищої індивідуальної та суспільної цінності. Дослідження нормативно-правової бази і практика її застосування свідчать, що підготовку педагогічних працівників правовим основам охорони здоров'я, формування у них здоров'язберігаючої компетентності сьогодні не повною мірою відповідає потребам формування здорового способу життя дітей та молоді.

Подальшими пошуками наукових досліджень можуть бути: вивчення формування у вчителів знань з основ здорового способу життя засобами права; аналіз формування правових засад освіти зі здорового способу життя населення; дослідження управління здоров'язберігаючою компетентністю вчителів в контексті зміни законодавства про освіту.

Список літератури

1. Бобрицька В.І. Формування здорового способу життя у майбутніх учителів: монографія / Валентина Іванівна Бобрицька. – Полтава: ТОВ Поліграфічний центр «Скайтек», 2006. – 432 с.

2. Іванова С. Управління оздоровчою діяльністю школи / С. Іванова // Підручник для директора. – 2008. – № 2. – С. 36-54.

3. Конституція України із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 8 грудня 2004 року N 2222-IV, від 1 лютого 2011 року N 2952-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// search. ligazakon. ua/ l_ doc2.nsf/link1/Z960254K.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z960254K.html).

4. Микитюк О.М. Формування здоров'язберігаючої компетентності учителів в умовах навчально-виховного процесу [Електронний ресурс] / О.М. Микитюк. – Режим доступу: [SNU/ 2009_ 3/09momsep.pdf](http://SNU/2009_3/09momsep.pdf).

5. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту. Указ Президента України № 1148 від 28 вересня 2004 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/2766>.

6. Омеляненко В.Г. Здоров'язберігаюча компетентність вчителя фізичної культури / В.Г. Омеляненко // Професійні компетентності та компетентності вчителя: Матеріали регіонального науково-практичного семінару. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2006. – С. 127-131.

7. Основи законодавства України про охорону здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://search.ligazakon.ua/l_ doc2.nsf/link1/T280100.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T280100.html).

8. Руденко М.В. Концептуальні засади здоров'язберігаючої соціально-відповідальної поведінки у ВНЗ [Електронний ресурс] / М.В. Руденко. – Режим доступу: http://novyn.kpi.ua/2009-3-2/26_Rudenko.pdf.

9. Успенська В.М. Здоров'язберігаюча компетентність учителя основ здоров'я як визначальна його професійної компетентності [Електронний ресурс] / В.М. Успенська. – Режим доступу: [http:// www. nbuv. gov. ua/ portal/ soc_gum/ pednauk/2010_1/442.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/2010_1/442.pdf).

І.П. Пятишева

НОРМАТИВНО-ПРАВОВАЯ БАЗА УПРАВЛЕНИЯ ЗДОРОВЬЯСОХРАНЯЮЩЕЙ КОМПЕТЕНТНОСТЬЮ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ РАБОТНИКОВ
В статье осуществлен социально-философски анализ нормативно-правовой базы Украины относительно управления здоровьемсохраняющей компетентностью педагогических работников

I. Pyatisheva

A REGULATORY BASE OF CONTROLLING HEALTH CARE COMPETENCE OF TEACHING STAFF

The article deals with a social-philosophical analysis of the regulatory base of Ukraine in relation to controlling health care competence of teaching staff.